

7/3151

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

SAYI : B.12.0.A.SGB.0.03.610/ 2121
KONU : Yazılı Soru Önergeleri

20/05/2008
30 MAYIS 2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 01.05.2008 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02- 5674 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan, İzmir Milletvekili Mehmet Ali SUSAM' a ait 7/3138, İzmir Milletvekili Şenol BAL' a ait 7/3139 ve 7/3140, Giresun Milletvekili Murat ÖZKAN' a ait 7/3141, Hatay Milletvekili Süleyman Turan ÇİRKİN' e ait 7/3142, Zonguldak Milletvekili Ali KOÇAL' a ait 7/3143, İstanbul Milletvekili Bihlun TAMAYLIGİL' e ait 7/3144, Mersin Milletvekili Mehmet ŞANDIR' a ait 7/3145, İzmir Milletvekili Ahmet ERSİN' e ait 7/3146, Muğla Milletvekili Metin ERGUN' a ait 7/3147, Adıyaman Milletvekili Şevket KÖSE' ye ait 7/3148, Ankara Milletvekili Yılmaz ATEŞ' e ait 7/3149, Gaziantep Milletvekili Akif EKİCİ' ye ait 7/3150 ve Kastamonu Milletvekili Mehmet SERDAROĞLU' na ait 7/3151 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşleri ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

1- Görüş 7/3138 (4 sayfa)	2- Görüş 7/3139 (2 sayfa)
3- Görüş 7/3140 (4 sayfa)	4- Görüş 7/3141 (2 sayfa)
5- Görüş 7/3142 (1 sayfa)	6- Görüş 7/3143 (2 sayfa)
7- Görüş 7/3144 (5 sayfa)	8- Görüş 7/3145 (1 sayfa)
9- Görüş 7/3146 (1 sayfa)	10- Görüş 7/3147 (1 sayfa)
11- Görüş 7/3148 (1 sayfa)	12- Görüş 7/3149 (3 sayfa)
13- Görüş 7/3150 (2 sayfa)	14- Görüş 7/3151 (2 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : Mehmet SERDAROĞLU
Kastamonu Milletvekili

Esas no : 7/3151

Tüm dünya ve Türkiye'de gıda fiyatları hızla artarken, özellikle çeltik ve pirinçte yaşanan sıkıntılar ülke gündeminin ilk sırasına oturmuştur. Pirinç fiyatlarının yüzde 100'ün üzerinde artmasını "spekülasyon" olarak değerlendirdiniz. Ancak, 31 bin ton çeltiği sektör toplantısında aldığınız kararla satarak piyasayı regüle edemediğiniz de açıkça ortadadır.

TMO'nun asli görevi; hububat fiyatlarının üreticiler yönünden normalin altına düşmemesini ve tüketici halk aleyhine anormal derecede yükselmesini önlemek ve hububat fiyatları üzerinde olası, manüplasyon ve spekülasyonların önüne geçmektir.

Ancak, TMO bu görevini yerine getirememiştir. Pirinç, buğday ve hububattaki zamansız fiyat artışları hem üreticimiz hem de tüketicimiz aleyhine gelişmiştir.

TMO'nun 2004-2007 yılları arasında görev zararı yaklaşık 4 kat artarken, borç miktarı da 3 kat artış göstermiştir. Bu bile TMO'nun iyi yönetilmediğinin en büyük göstergesidir. Bu bağlamda;

SORU 1) İfade ettiğiniz gibi, şayet spekülasyon varsa bu spekülasyonu önlemek ve piyasayı regüle etmek sizin göreviniz iken, bu görevinizi niye yerine getiremediniz?

CEVAP 1) Üretici mağduriyeti oluşmaması amacıyla hasat döneminin bitmesini müteakip (Eylül ayı başı), Avrupa Birliği kotalarında bulunan 230.000 ton, bilahare Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında 800.000 ton buğdayın vergisiz ithalat yetkisi TMO'ya verilmiştir.

2007 yılı Ekim ayından bugüne kadar olan sürede TMO tarafından 700 bin ton ekmeklik buğday, 295 bin ton'da mısır ithalat bağlantısı gerçekleştirilmiş olup piyasayı düzenlemek amacıyla uygun fiyatlarla aynı süre içerisinde iç piyasaya yaklaşık 600 bin ton buğday, 225 bin ton da mısır satışı gerçekleştirerek piyasalarda istikrar sağlanmıştır.

Ayrıca, pirinç fiyatlarının çeşitli spekülasyonlar neticesinde yükselmesi üzerine, 17.04.2008 tarihli, 2008/ 13503 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile TMO'ya 100.000 ton pirincin vergisiz olarak ithalatı konusunda "Tarife Kontenjanı" tahsis edilmiştir. Verilen yetkiye dayanılarak önümüzdeki günlerde bir miktar pirinç ithal edilmesi amacıyla çalışmalar sürdürülmektedir.

SORU 2) Aslında pirinçteki spekülasyon, elinizdeki çeltiği satmanız nedeniyle sizin tarafınızdan yaratılmamış mıdır?

CEVAP 2) Piyasaların daralmaya başladığı bir zamanda bu iş ile iştigal eden firmalara piyasa regülasyonu amacıyla 06.03.2008 tarihinde çeltik satışı yapılmıştır. Satışı yapılan çeltiğin pirinç karşılığı 18 bin ton'dur. Bu da Türkiye'nin yaklaşık on günlük pirinç ihtiyacına tekabül etmektedir. TMO, stoklarında bulunan çeltiği Mart ayı başında satmamış

olsaydı bile fiyatların yükselmeye başladığı takip eden süreçte yine aynı yöntemle piyasaya sürmesi gerekirdi.

Türkiye'deki fiyat artışlarının temel nedeni; önemli ihracatçı ülkelerin 'ihracatlarını' durdurmaları üzerine stokunda çeltik veya pirinç bulunduranların, dünya fiyatlarının artarak devam edeceği beklentisi ile ürünleri satmak yerine stoklamayı tercih etmeleridir. Bu arada pirinç stoklarının tükendiği yönündeki spekülasyon haberleri de fiyat artışını suni olarak etkilemiştir. Ülkemizde pirinç ile ilgili miktar sorunu bulunmamaktadır.

SORU 3) Elinizdeki çeltiği satmakla, başta büyük alım yapan firmalar olmak üzere, haksız kazanç sağlamasına vesile olmadınız mı?

CEVAP 3) Toprak Mahsulleri Ofisinin çeltik satışları, çeltik talep eden firmaların 2007 yılı fiili tüketim miktarları esas alınarak ve sadece daralmaya başlayan çeltik piyasasını regüle etmek amacıyla yapılmıştır.

SORU 4) TMO depolarında, emanetler ve satılıp ta depolardan çekilmeyenler hariç, ne kadar çeltik var?

CEVAP 4) Toprak Mahsulleri Ofisinin pirinç stoku 1.850 ton civarında olup, stoklarımızdaki 4.800 ton civarındaki çeltiğin pirinç karşılığı olan 2.880 ton ve halen kırımı yapılan çeltiklerden elde edilecek 500 ton civarındaki pirinç ile birlikte toplam 5.230 ton civarında pirinç stokumuz bulunmaktadır. Tüccar ve sanayicinin malının kendi deposunda emanet alıma tabi tutulduğu yerinde alım sistemi ile emanette bulunan miktar ise 26.367 ton'dur

SORU 5) Şuan itibariyle olağanüstü hal stoklarımız ne durumdadır? Miktarını ürün bazında açıklar mısınız?

CEVAP 5) 2941 Sayılı Seferberlik ve Savaş Hali Kanunu, 90/500 sayılı Seferberlik ve Savaş Hali Tüzüğü ile Seferberlik ve Savaş Hali Hazırlıkları Direktifi'nin ilgili hükümleri uyarınca Bakanlığımızca planlar hazırlanmakta ve planlara göre verilen görev çerçevesinde, Toprak Mahsulleri Ofisinin stoklarında gerekli olan hububat bulunmaktadır.

SORU 6) TMO'nun olağanüstü hal stokları kullanılmış mıdır? Kullanıldı ise, bunun kullanma şartları nelerdir?

CEVAP 6) TMO' nun Olağanüstü hal stokları kullanılmamıştır.